

NEVOLJE S KURIKULARNIM PRIDJEVOM

Dubravka Smajić

U časopisu Jezik krajem 2008. (god. 55., br. 5., str. 181. – 189.) objavljen je članak *Curriculum, kurikulum, kurikul – uputnik* koji jezikoslovno argumentirano upozorava na neprimjerenu uporabu tuđice *kurikulum* u hrvatskom književnom jeziku, riječi preuzete iz engleskoga jezika za tada uveden, novi pedagoški pojam koji će označavati „temeljni dokument koji obuhvaća preciznu i sustavnu ukupnost planiranog odgoja i obrazovanja“,¹ a koji je tada bio u završnoj pripremi kako bi zamijenio stari nastavni plan i program za odgoj i obrazovanje. U članku se obrazlaže zašto nepotrebnim tuđicama kao što je *kurikulum* nije mjesto u hrvatskom književnom jeziku, predlažu se kao zamjena ponajprije domaća riječ *uputnik*, a potom prilagođena tuđica *kurikul* te se izvode pridjevi od tih zamjena: *uputnički*; *kurikulni* ili *kurikulski*. Upozorava se na posljedice neujednačenosti tadašnje (a na žalost i sadašnje) uporabe naziva za navedeni dokument te se zaključuje:

„Ukoliko se rješenje dosadašnje neujednačenosti uporabe odgađa, nakon nekog vremena teško će se tuđice zamijeniti bilo kojom drugom hrvatskom riječju ili izrazom. U takvom slučaju, ako se mora prihvatiti tuđa riječ, onda se nikako ne bi mogao preporučiti oblik neprilagođen hrvatskom jeziku. Kao što su latinske riječi *metallum*, *elementum*, *kriterium*, *pactum* izgubile latinski nastavak *-um* i postale u hrvatskom jeziku *metal*, *element*, *kriterij*, *pakt*, tako se onda preporučuje oblik prilagođen morfološki i slovopisno hrvatskom jeziku, a to je *kurikul* i iz njega izveden pridjev *kurikulni* ili *kurikulski*, ali samo ako nemamo drugoga izbora i ne postoji valjana hrvatska riječ.“ (Smajić i Vodopija, 2008.: 189.)²

Nakon toga Jezik je objavio još tri članka koji govore o istom jezičnom pitanju: „Kurikulumdžije i kroskurikulumdžije na sramotu hrvatskoj jezičnoj kulturi“ Jezikove urednice Sande Ham, „Vijeće za normu o nazivima kurikulum, kurikul i uputnik“ predsjednika Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika akademika Radoslava Katičića te „Prijevod engleskoga naziva *curriculum* na europske jezike, Zašto otpor nazivu na hrvatskom jeziku?“ akademika Vladimira Paara.³ Zaključak je svih triju članaka jednak – hrvatskomu je standardnom jeziku *kurikulum* nepotrebna riječ zbog sljedećega:

- „upotreba je *kurikuluma* znakom potpunoga nepoznavanja i zanemarivanja hrvatske jezične kulture“ (Ham, 2010.: 52.)

¹ <http://www.edukacija.hr/rjecnik-pojmova/kurikulum/> (pristupljeno 4. 3. 2016.)

² Rad je objavljen u skraćenoj inačici godinu dana poslije u časopisu za učitelje hrvatskoga jezika *Metodički profili* (ur. N. Babić, god. 4., br. 12. – 13., str. 47. – 49.)

³ Sva su tri članka u Jeziku iz 2010., u godištu 57., broju 2., na str. 50. – 57.

- „*kurikulum* je dakle jeftini anglizam, neprilagođena tuđica preuzeta *ad hoc*. (...) Pokazuje se time da se riječju *kurikulum* nitko nije bavio, da nije razmišljao o njoj, pa zato djeluje površno i pomodno. U javnoj i službenoj porabi toj riječi stoga nema mjesta.“ (Katičić, 2010.: 54.)
- „nije u skladu ni s hrvatskim jezikom, ni s europskim jezicima u kojima se riječ *curriculum* u pravilu prevodi na materinski jezik umjesto da se upotrebljava tuđica.“ (Paar, 2010.: 55.)

I stoga ju treba zamijeniti hrvatskom zamjenom (*nastavni*) *uputnik* ili pohrvaćenim oblikom *kurikul*.

Unatoč tomu Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa odobrilo je 2011. nepromijenjen prvotni predloženi naziv za ključni obrazovni dokument: Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (NOK), dakle potpuno usuprot odgovoru na vlastiti upit o stručnom mišljenju o riječima *kurikulum*, *kurikul* i *uputnik* dobivenom od Vijeća za normu – krovna jezikoslovnog tijela koje je samo Ministarstvo osnovalo (!). Valja podsjetiti da stručna mišljenja koja je o pojedinim aktualnim pitanjima norme hrvatskoga jezika donosilo Vijeće za normu, nije trebalo smatrati tek preporukom nego obvezujućim normativnim zaključkom, budući da je Vijeće i osnovano u tu svrhu kao kvalificirano državno tijelo.

Međutim, nakon toga bili smo svjedoci potpunom nepoštivanju svakoga jezikoslovnog autoriteta od dijela pedagoške struke, primjerice u nekim se pedagoškim znanstvenim radovima od autora tražilo da se služe isključivo riječju *kurikulum* usuprot autorovu čvrstom uvjerenju kako je ispravno rabiti upravo oblik *kurikul*. Dakle, pedagoška literatura uglavnom nije prihvatila (ili nije dopustila prihvatiti) *kurikul*, iako je jezikoslovna struka o tome u više navrata sasvim jasno izrekla svoje mišljenje.

Iako je naziv *nastavni uputnik* već 2005. bio uveden na prijedlog akademika Stjepana Babića i neko vrijeme upotrebljavan u dokumentima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (npr. u „Vodiču kroz HNOS“, MZOŠ, Zagreb, 2005.), ubrzo, već 2006. godine, hrvatski je naziv bez uvjerljiva obrazloženja izbačen iz uporabe u službenim dokumentima (Paar, 2010.: 56. – 57.).

No jezikoslovna znanost ostala je dosljedna držeći se jedinoga mogućega – mišljenja svoje struke. Tako *kurikulum* nije imao mjesta u znanstvenim radovima i tiskovinama humanističkih jezičnih znanosti, nego je namjesto njega zaživio *kurikul* (npr. „Kurikul ranoga učenja hrvatskoga/materinskoga jezika“, zbornik Učiteljskoga fakulteta u Zagrebu iz 2013., uredili Ante Bežen i Berislav Majhut). Pretraživač Wikipedijine mrežne stranice kao enciklopedijsku natuknicu bilježi samo riječ *kurikul*, a mnoge mrežne stranice osnovnih i srednjih škola donose sintagmatski izraz *godišnji školski kurikul*. Povremeno se spominju i *nastavni uputnik* i *naukovna osnova*, obično kada se citiraju jezični savjeti o tom normativnom pitanju.

Ni suvremeni elektronički i tiskani rječnički izvori nisu pripomogli konačnom rješavanju ovoga pitanja. Tako Hrvatski jezični portal još uvijek bilježi natuknicu *kurikulum* samo u značenju životopisa, ne donoseći nikakav naziv za aktualni oblik nastavnoga plana i programa. U Velikom je rječniku hrvatskoga standardnog jezika (VRH) zabilježen samo *kurikulum*, kao imenica muškoga roda koja ima tri značenja. Kao prvo navedeno je značenje kratkoga životopisa koji se prilaže molbama (*curriculum vitae*); kao drugo „naukovna osnova koja određuje sustav postupaka i poučavanja zasnovanih na definiranim i operacionaliziranim ciljevima učenja koji se nude učenicima i studentima u školi i na fakultetu (*kurikulum za predškolski odgoj; školski/strukovni/nacionalni kurikulum*)“⁴, a kao treće „specifičan nastavni program za pojedini predmet s opisom načina poučavanja, strategija učenja i vrjednovanja materijala korištenih u pojedinom predmetu *kurikulum nastave hrvatskoga jezika/zdravstvenoga odgoja*“⁵. Dakle, za definiranje tuđice *kurikulum* poslužila je jedna od dviju njezinih prvotno predloženih prevedenica – sintagma *naukovna osnova*. Međutim, s razlogom kolegica Irena Vodopija, raspravljajući o tom novom rječničkom zapisu, savjetuje da ako je riječ *kurikulum* već otprije bila „zauzeta“ značenjem kratkoga životopisa, bilo bi nam onda jezično vrlo korisno drukčiju leksičku jedinicu pridružiti dvama navedenim novim, a povezanim značenjima – tada bi se naukovna osnova te specifičan nastavni program pojedinoga predmeta i svojim nazivom *kurikul* razlikovali od naziva *kurikulum* u značenju kratka životopisa.

Valja podsjetiti da su još 1971. Stjepan Babić, Božidar Finka i Milan Moguš u Hrvatskom pravopisu („londoncu“) pisali o obličnim prilagodbama riječi iz klasičnih jezika, navodeći već u prvom stavku, dakle, kao elementarne normativne odredbe sljedeće:

„I. Grčki završeci *-es, -on, -os* i latinski *-es, -um, -us* otpadaju: (...) lat. *passivum*, hrv. *pasiv*.“ (Babić, Finka, Moguš, 1971.: 56. – 57.)

Potom navode da treba pripaziti na pisanje riječi iz klasičnih jezika, upućujući kako valja pisati, npr. *barij, podij, uranij*, a kako ne valja, npr. *barijum, podijum, uranijum* (Babić, Finka, Moguš, 1971.: 63. – 64.).

U suvremenoj Hrvatskoj među prvima je Stjepko Težak upozorio na tuđicu *kurikulum* – zvučnu pomodnicu, omiljenicu „inovatora koji preuzimajući tuđu riječ misle da unaprjeđuju i znanost i jezik“ (Težak, 2004.: 89.). Rijetko je kada Težak ironično progovarao o jezičnim nepravilnostima, no ova je latinsko-engleska neprilagođenica izazvala njegovu snažnu negativnu reakciju:

„Potkraj prohujaloga stoljeća u novom značenju curriculum upada i u hrvatsku školu i u hrvatski jezik. Tako nas vrlo znalci hrvatskoga jezika, potomci dičnih hrvatskih latinista i saborskih latinskih oratora, globalisti koji uspješno potiskuju odgoj edukacijom, spoznaju kognicijom, a vanjsku i unutarnju motivaciju intrinzičnom i ekstrinzičnom,

⁴ Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika, Školska knjiga, Zagreb, 2015. (VRH)

⁵ Isto.

usrećuju novom zvučnom riječi, da bi je ne samo cinici nego i poluučeni paljetkovači tuđica lako preobrazili u zvukoopisni, tj. onomatopejski kurikulum. Onda kukurikulski kukuriču i oni koji misle da novom riječju stvaraju novu stvar, ali i oni kojima se tuđice lako lijepe za jezik, no zbog nedoučenosti i neprevladanoga utjecaja materinskoga jezika – u izobličenoj inačici. (Težak, 2004.: 87)

Kada se kao označitelj za što novooznačeno u jezik uvede nova imenica, obično će se ubrzo javiti i potreba za tvorbom njezinih izvedenica, ponajprije pridjevskih. Tako su se uz prilagođenu imenicu *kurikul* u hrvatskome stručnom jeziku pojavili i pridjevi *kurikulski* i *kurikulni*, a od neprilagođene imeničke inačice *kurikulum* izvedena su također dva pridjeva: *kurikulumski* i *kurikularni*. Drugim riječima, obje imenice, i *kurikul* i *kurikulum*, imaju istodobno dvostruke oblike pridjeva: na *-ski* i *-ni*, odnosno na *-ski* i *-arni*. Budući da svi navedeni oblici pripadaju odnosnim pridjevima⁶ te da supostojanje njihovih oblika na *-ski/-ni* (*kurikulski*, *kurikulni*) i *-ski/-arni* (*kurikulumski*, *kurikularni*) nije utemeljeno ni potpunim, a ni djelomičnim različitim značenjem koje inače u tvorbi svaki od tih sufiksa pridjevu donosi, očigledno je da takvo njihovo supostojanje nije ni leksički ni tvorbeno opravdano.

Da bi takva neujednačena, šarolika uporaba u praksi mogla stvarati i terminološku zbrku svjedoči, primjerice, posljednja znanstvena knjiga jednoga od naših vrhunskih stručnjaka u metodici hrvatskoga jezika Dragutina Rosandića, naslovljena *Obrazovni kurikulumi, standardi i kompetencije*, a objavljena u listopadu 2013.⁷ U njoj pored *kurikuluma* u naslovu, zatječemo i oblik *kurikul* u podnaslovima *Ustrojstvo kurikula* i *Kurikul na razini*. Jednako su tako prisutni i dvooblični pridjevi, tvoreni od obiju tih imenica, npr. podnaslovi *Kurikulumaska teorija* i *metodologija* i *Nacrt kurikulumске strategije preobrazbe* i *razvoja školstva* stoje ravnopravno uz podnaslov *Kurikulске odrednice*, a dodajmo kao primjer i naslov Rosandićeve knjige iz 2003. *Kurikulski metodički obzori*. No Rosandić nikada ne rabi pridjevni lik *kurikularni*, i to s pravom.

Najnoviji su primjer navedene tvorbene neujednačenosti i zbrke „kurikularni dokumenti“ Cjelovite kurikularne reforme, među kojima su upravo objavljeni prijedlozi „predmetnih kurikuluma“. Čitajući te dokumente, a napose Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik – prijedlog, nailazimo na ovakve pridjevsko-imeničke sintagme: *kurikularna reforma*, *kurikularne promjene*, *kurikularna rješenja* te uz njih na sasvim ravnopravne dvostruke *kurikularni/kurikulumski sustav*, *kurikularni/kurikulumski dokumenti* itd. Dokumenti koji utjelovljuju cjelovitu nacionalnu reformu školstva jedne države iznimno su važni tekstovi i nezamislivo je da se pri njihovoj izradi i sastavljanju ne vodi računa o terminološkoj ujednačenosti i jezičnoj pravilnosti ne samo ključne pojmovne nego i preostale terminologije. Jedan je od vodećih ciljeva te reforme, primjerice, učeniku omogućiti razvoj komunikacij-

⁶ Tako se nazivaju pridjevi „koji znače pripadnost, svojinu, podrijetlo ili bilo kakvu vezu imenice od koje su izvedeni s onim što poblize označuju“ (Težak, 1991.: 104).

⁷ U izdanju biblioteke Ljevak iz Zagreba.

ske jezične kompetencije na standardnome hrvatskom jeziku. Pripadaju li pridjevi *kurikularni* i *kurikulumski* doista standardnome hrvatskom jeziku? Pokazujemo li dobru komunikacijsku kompetenciju na svojem standardnom jeziku rabeći navedene oblike namjesto jezično pravilnih?

Naime, pridjevi *kurikulski* i *kurikulni* normativno su potpuno prihvatljivi jer su pravilno izvedeni sufiksalsnom tvorbom. Pravilno je sufiksalsno tvoren i pridjev *kurikulumski* (ali nije pravilno u hrvatski jezik uvedena imenica od koje se on tvori!), a nepravilno je sufiksalsno tvoren pridjev *kurikularni*, koji je zapravo samo slovopisno preinačena tuđica (jednako kao što je i *kurikulum*) čija je pridjevska osnova (očito iz pomodnih razloga) izravno i bezrazložno preuzeta iz engleskoga jezika:

In February 2015, an expert group for implementing comprehensive curricular reform for early and pre-school, primary and secondary education started their work.⁸

Na to je upozoravao Težak još prije desetak godina ističući da bi pridjev trebao biti *kurikulni*, „ali ljubiteljima tuđega draži je duži *kurikularni*“ (Težak, 2004.: 88.).

U hrvatskome su za tvorbu pridjeva vrlo plodni sufiksi *-ni* i *-ski*, a sufiks *-arni* nije plodan. Osim toga, nije prihvatljivo tvoriti oblik *kurikularni* sufiksom *-arni* jer se on u toj tvorbi dodaje na osnovu *kurikul*, a ne *kurikulum*, a od tvorbene osnove *kurikul* postoje već dva tvorbena ispravna pridjevska lika (*kurikulski* i *kurikulni*), treći, i to s neplodnim sufiksom, sasvim je nepotreban. Ako je pak *kurikularni* sufiksalsno tvoren s *-ni*, tada se taj sufiks dodaje u hrvatskome jeziku nepostojećoj, proširenoj (!) osnovi *kurikular*. Iz svega se jasno daje zaključiti da je zapravo sufiks *-ni* jednostavno „prilijepljen“ engleskom pridjevu *curricular*, slovopisno preinačenom za hrvatski jezik.

Kao dodatno objašnjenje, za usporedbu se može navesti još i primjer tvorbe pridjeva od imenice *modul* (od lat. *modulus* – mjera, mjerilo) koja je u hrvatskoj jezičnoj prilagodbi također izgubila latinski nastavak (*-us*). Ona u hrvatskom jeziku ima trinaest različitih značenja, pretežito iz tehničkoga, matematičkoga, informatičkoga i srodnih područja, no jedno se odnosi i na obrazovanje – *modul* je obrazovna cjelina, npr. *izborni modul*, *početni modul* itd. (VRH, 2015.). U tom se rječniku navode dva pridjeva: *modulski* i *modularan*. *Modulski* je odnosni pridjev jer znači „koji se odnosi na modul (*modulski sustav*)“. Pridjev *modularan* značenjem, a i oblikom neodređenoga pridjeva, pripada opisnim pridjevima. Ima značenje „koji se sastoji od modula koji se mogu slagati u različite strukture (*modularni namještaj*, *modularna konstrukcija*, *modularno programiranje*)“. Dade se zaključiti da se od *modula* u značenju obrazovne cjeline može tvoriti jedino odnosni pridjev *modulski*, dakle sa značenjem onoga koji se odnosi na *modul*, a nikako opisni pridjev *modularan* (ili *modularni* – određeni oblik pridjeva) sa značenjem onoga koji se sastoji od jedinica koje se slažu u različite strukture.

⁸ <http://www.cedefop.europa.eu/hr/news-and-press/news/croatia-comprehensive-curricular-reforms-its-way> (Pristupljeno 9. 3. 2016.)

Jednako će se kao pridjev *modulski* i od riječi *kurikul* (pa i *kurikulum*) tvoriti odnosni, a ne opisni pridjev jer će svojim značenjem izricati „svojstva koja predmet mišljenja ima u odnosu na koji drugi predmet“ (Babić i sur., 1991.: 614.).

Ostaje još utvrditi koji bi lik između *kurikulni* i *kurikulski* bio tvorbeno prihvatljiviji jer između njih nema oprjeke u značenju, kao npr. između parova *listopadski* (od mjesec listopad) – *listopadni* (u svezi *listopadno drveće*); *vidski* (od vid ‘aspekt’) – *vidni* (od vid ‘osjet’) i dr., stoga *kurikulni* i *kurikulski* ne trebaju supostojati kao tvorbeni par. I izvedenice sa sufiksom *-ski* i one na *-ni* „imaju opće odnosno značenje koje se može opisati preoblikom ‘koji se odnosi na i’“, tj. na imenicu (Babić, 1991.: 376., 393.). Babić navodi i sljedeće:

„Sufiks *-ni* dolazi normalno na osnove općih imenica za neživo, konkretnih i apstraktnih. Na te osnove dolazi i sufiks *-ski*, ali malo ima pridjeva s oba sufiksa, uglavnom se upotrebljavaju s jednim ili s drugim sufiksom (...)“

Stotinjak pridjeva ima dubletne likove s oba sufiksa, ali s različitom čestotom.

U paru je običan pridjev na *-ni*, a *-ski* na rubu je književne upotrebe, a neki se u hrvatskom književnom jeziku i ne upotrebljavaju: (...) *alkoholni, dijamantni, subjektivi, zborni*.“ (Babić, 1991.: 396. – 398.)

Neki pridjevi na *-ni*, npr. *autobusni, jezični, operni* itd., izrazito su obilježje standardnosti hrvatskoga književnoga jezika. U nekim je parovima (*latinični – latinički, porezni – poreski, priložni – priloški* itd.) donedavno bilo kolebanja, ali već duže vrijeme očitu prednost u hrvatskom književnom jeziku imaju pridjevi na *-ni*. Babić jasno zaključuje:

„Gdje se može lako izvesti pridjev sa *-ni*, njemu treba dati normativnu prednost (...)“ (Babić, 1991.: 398.)

S obzirom na navedeno, određenu bi prednost prilikom izvođenja pridjeva trebalo dati liku *kurikulni*, odnosno sufiksu *-ni*, kojemu se, dodajmo, ne protive ni fonološki razlozi:

„Skupina *-lni* sasvim je obična iako se *l* nalazi na kraju sloga: *alkoholni, kolni, čelni, tekstilni*...“ (Babić, 1991., 390.)

Zaključno, mogli bismo jednostavno reći: *kurikul* i *kurikulni*, a ne *kurikulum* i *kurikularni*! No valja navesti i dvije zabrinjavajuće činjenice koje je u vezi s tim jezičnim pitanjem objavio 2013. godine mrežni portal Bujica riječi:

„Prvo, ovaj se pojam vrlo rano počeo uvoditi i pravilno, kao *kurikul* (primjerice u radovima jezikoslovaca i metodičara Stjepka Težaka i Dragutina Rosandića), no unatoč tomu proširio se i neprilagođeni oblik. Drugo, neprilagođeni se oblik ustalio u znanosti, u znanosti koja je relativno bliska jezikoslovlju, i to unatoč tomu što se počeo i pravilno preuzimati.“⁹

⁹ <http://bujicarijeci.com/2013/03/kurikulum-i-kurikul/> (Posjećeno 16. 3. 2016.)

Nemojmo se zavaravati da je za pravopisnu i pravogovornu nepismenost u Hrvata glavni krivac zastarjeli obrazovni sustav pa ga što prije treba „cjelovito reformirati“. Prije bi se moglo reći da osnovnoga krivca treba tražiti u učestalom onemogućavanju postizanja poželjnoga stupnja „društvene prestižnosti hrvatskoga standardnoga jezika u javnoj pisanoj i govorenoj komunikaciji pred organskim i ostalim idiomima hrvatskoga jezika (razgovorni jezik, žargoni) i, napose, pred konkurentskim stranim idiomom (idiomima) koje će i ubuduće nametati globalizacijsko-unifikacijski proces“ (Samardžija, 2002.: 437.). Dokle se god iskazuje bilo koja vrsta javnoga nepoštivanja stručnoga mišljenja jezikoslovaca, a što u društvo implementiraju govornici koji su na položaju kakvoga autoriteta, ne može se govoriti o (priječno potrebnom) razvijanju jezične osjetljivosti i odgovornosti pri uporabi hrvatskoga jezika, ni u obrazovanju, a ni izvan njega.

Literatura

- Babić, Stjepan, Božidar Finka i Milan Moguš, Hrvatski pravopis, Školska knjiga, Zagreb, 1971.
- Babić, Stjepan, Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku (2. izdanje), HAZU, Globus, Zagreb, 1991.
- Babić, Stjepan i sur., Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. HAZU, Globus, Zagreb, 1991.
- Bežen, Ante i Berislav Majhut (ur.), Kurikul ranoga učenja hrvatskoga/materinskoga jezika, Učiteljski fakultet i Europski centar za sustavna i napredna istraživanja, Zagreb, 2013.
- Ham, Sanda, 2010., Kurikulumdžije i kroskurikulumdžije na sramotu hrvatskoj jezičnoj kulturi, Jezik, god. 57., br. 2., str. 50. – 53.
- Jojić, Ljiljana i sur. (ur.), Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika, Školska knjiga, Zagreb, 2015.
- Katičić, Radoslav, 2010., Vijeće za normu o nazivima kurikulum, kurikulum i uputnik, Jezik, god. 57., br. 2., str. 54. – 55.
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje, Zagreb, 2011.
- Paar, Vladimir, 2010., Prijevod engleskoga naziva curriculum na europske jezike, Zašto otpor nazivu na hrvatskom jeziku?, Jezik, god. 57., br. 2., str. 55. – 57.
- Rosandić, Dragutin, Kurikulski metodički obzori, Školske novine, Zagreb, 2003.
- Rosandić, Dragutin, Obrazovni kurikulumi, standardi i kompetencije, Ljevak, Zagreb 2013.
- Samardžija, Marko, Hrvatski jezik u vrijeme globalizacije. U Riječki filološki dani, ur. Diana Stolac, str. 435. – 438. Filozofski fakultet, Rijeka, 2002.
- Smajić, Dubravka i Irena Vodopija, 2008., Curriculum, kurikulum, kurikulum – uputnik, Jezik, god. 55., br. 5. str. 181. – 189.
- Smajić, Dubravka i Irena Vodopija, 2009., Curriculum, kurikulum, kurikulum... uputnik: što, kako, kada i gdje (se uči, govori i piše), Metodički profili, god. 4., br. 12. – 13., str. 47. – 49.
- Težak, Stjepko, Hrvatski naš (ne)podobni, Školske novine, Zagreb, 2004.
- Težak, Stjepko, Hrvatski naš svagda(š)nji, Školske novine, Zagreb, 1991.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Vodič kroz Hrvatski nacionalni obrazovni standard za osnovnu školu, Zagreb, 2005.

<http://www.edukacija.hr/rjecnik-pojmova/kurikulum/> (Pristupljeno 4. 3. 2016.)

<http://www.cedefop.europa.eu/hr/news-and-press/news/croatia-comprehensive-curricular-reform-its-way> (Pristupljeno 9. 3. 2016.)

<http://bujicarijeci.com/2013/03/kurikulum-i-kurikul/> (Pristupljeno 16. 3. 2016.)

<https://hr.wikipedia.org/wiki/Kurikul> (Pristupljeno 16. 3. 2016.)

<http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search> (Pristupljeno 16. 3. 2016.)

URL: Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik – prijedlog

<http://www.kurikulum.hr/wp-content/uploads/2016/03/Hrvatski-jezik.pdf> (Pristupljeno 4. 3. 2016.)

Sažetak

Dubravka Smajić, Fakultet za odgojno obrazovne znanosti, Osijek

UDK 81'373'.611, pregledni rad

primljen 18. ožujka 2016. prihvaćen za tisak 29. travnja 2016.

Trouble with the Curriculum Adjective

The article draws attention to the terminological confusion caused by the unjustified co-existence of four adjective derivatives: *kurikulumski*, *kurikularni*, *kurikulni* i *kurikulski*. The author explains why the maladjusted foreign words such as *kurikulum*, *kurikulumski* i *kurikularni* have no place in the standard Croatian language, and why the adjective *kurikulni* is normatively more acceptable in standard Croatian language and therefore takes precedence over the adjective *kurikulski*.

PRISTUP PRILAGODBI TOPONIMA UZ PRIMJER TOPONIMA KOJI SADRŽE SLOVO U

Marko Kovačić

a valjanu prilagodbu stranih riječi, antroponima i toponima, osobito onih manje poznatih, potrebno je makar najmanje poznavanje polazišnog jezika, a ne samo ciljnoga. U obzir prije svega valja uzeti grafiju, napose nelatiničnu iz perspektive latiničnog bilježenja, jer jedna pravila vrijede za toponime koji se izvorno pišu istim pismom kojim se piše odredišni jezik, a druga za one koji dolaze iz jezika koji se pišu drugačijim pismom i za koje je potrebna transliteracija ili *transkripcija* ukoliko se želi izbjeći snažan utjecaj posrednika. Nadalje, treba poznavati pravila izgovora izvorišnog jezika te osnovni rječnik. U višočlanih toponima i onih